

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csütörtökön és vasárnap.

Á r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

A szerkesztő szállása:
Színház-utca 404. szám.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden ígatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alkalmi szerinti. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségnek.

Pest, június 6-án.

Ugy a Tisza-párti, mint a zágrábi és prágai szláv lapok győzelmi mámorban usznak a horvát választások kimenetele fölött. Pedig ez öröm, mint mult levelemben is említém futólag, még igen korai, mert a kormány a virilistákkal, — habár nem is nagy — de mégis néhány szótöbbséggel rendelkezik.

Hagyjuk azonban nyugodni a jövőt, nézünk vissza a multba s keressük az okokat, melyek a horvát nemzeti párt diadalát, az az többségét, a választásoknál elősegíték.

Horvátországban az unio-ellenes pártot, melynek főczélja a magyarországtól elszakadás, s mely minden alkalmat megragad, mi a forradalom örvényébe vezet — kül segély gyámolítással s ígázatokkal. S e külsegélyt Szerbia szolgáltatta a horvát ellenzéknek. Ugy van. Való tény, s a magyar kormány kétségtelen bizonyítékokkal bír az iránt, hogy a szerb regenség, különösen pedig annak feje Ristics ur volt az, ki a horvátokat mind pénzzel, mind más ígázási eszközökkel bőven ellátta. A szerb államférfiak már régtől fogva ellenséges szemekkel kísérik hazánk megerősödését és virulását. E férfiak — kiknek kezökben a kormányhatalom van — titkos örömmel fogadják s teszik magokévá a bal és szélsőbal mindenben opponáló politikai magatartását, s vakmerő merészséggel tűzik szent István koronája ellen a legborzasztóbb ígázásokat. Ristics ur nem csak pénzzel, de ígázó röpiratokkal is ellátta a horvát ellenzékét, melyekben a horvátok nyílt és fegyveres lázadásra vannak fölhíva Magyarország ellen. Ezek tények, okmányokkal bebizonyítható tények, melyekért Szerbiát úgy a magyar kormány mint a közös külügyministerium számadásra fogja vonni, nem tűrhetve, hogy a magyarországi ígázások fészke és gyűlpontja egy szomszéd állam legyen, mely a barátság álczája alatt orgyilkot emel ellenünk. — Valóban ha valaha, ugy most volna itt az ideje, hogy saját ellenzékünk is megdöbbenve nemzetiségi tüzelmeitől, a valódi alkotmány terére álljon, s két kézzel segítsen a jobb pártnak az Ausztriával kötött egyességünket föntartani, s az által módot adni a kormánynak az alkotmány, rend, tiszteletben tartására.

Hogy mily mérvet öltött hazánkban a nemzetiségi mozgalom, annak önök is szemtanúi. Hogy mire fog ez vezetni akkor, midőn a nemzetnek nyugalomra volna szüksége, hogy iparban, munkában, a nevelés terén, szóval minden téren való hátramaradásunkban haladást, fejlődés mutassunk ki — nem tudom. De azt hiszem, s osztja vélem e nézetet hazánk minden gondolkozni tudó, s a körülményekkel higgadtan számoló polgára, hogy ha Tisza Kálmán s párthívei a jobboldal megbuktatására nem használta volna föl a csehek, szlávok, szerbek stb. alattomos barátságát, s nem vette volna pártfogása alá ezen elemek önző, rut, veszélyes tüzelmeit, — bizonyára ma a magyar supremacia, karöltve nem magyarajku honpolgáraink jogos és testvéries érdekeivel nem volna annyi lelketlen ígázó által oly fanatikus örültséggel megtámadva. Akkor nem lett volna némely, — a magyar birodalom sorsát annyi önteláldozással védő képviselőjelölt beszámoló beszédének értéke, midőn véreinek a külön nemzeti párt gyámolítását ajánlja a parlamentbe. Akkor talán érdekeink nem lettek volna oly sok — és különfélék.

Valóban a pártviszály sohasem dühöngött oly mérvben, mint ma. S ilyenkor nincs mult, jövő, — csak jelen. Ilyenkor nincs kegyelet! A belvárosi balpárt akkor, midőn a jobboldal egy Ghyczy ellenében senkit sem állít föl ellenjelöltül, — ő Deák Ferencz ellen gunyos demonstratiót tűz, ki kiáltva ellenjelöltül Szemere Mik-

lóst a szélsőbal poétáját, ki néhány gyöngye verséről ismeretes. Tehát körülötte sereglik a belvárosi balpárt egyrésze, — mert egy fractió nem mondott még le Kossuthról. Oh, reszkess Deák Ferencz!

A Lónyai gróf erdélyi utja e hó 12-re halasztatott el.

Az ultramontánok szokatlanul mozognak az erdélyi részekben. Pénz van bőven; részesülhet benne akármely követjelölt, ha gróf Apponyi György programjának következő öt pontját elfogadják:

„A kath. választók képviselőiktől követeljük azt, hogy:

1-ör. Egyházmegyei püspökeinknek az egyház fejével mindenkor volt, és elmulasztatlanul szükséges közvetlen érintkezését, illetéktelen beavatkozás és korlátozás ellen oltalmok alá vegyék; s ennél fogva szoros kötelességöknek tartásuk, a királyi placetum feleléstése és hallatlan kiterjesztése ellen ünnepelesen tiltakozni; — mert a placetum törvényen nem alapszik, és habár apostoli királyaink, mint legfőbb kegyuraink azt olykor gyakorolták, mégis hitzeink szentsége ez által érintve soha sem lett; holott jelenleg a felekezeten kormány ragadta magához a feleléstett gyakorlatot, és abbani túlkapása által erőszakot ejt a lelkiismeret és a tanító egyház szabadságán.

2-or. Kötelessége leend képviselőinknek a kath. felekezeten kétségtelen joggal illető egyházi és iskolai javakat, illetőleg alapítványokat is, minden ellenséges megtámadtatás és ravasz kétségbevonatás ellen megvédeni és azoknak a törvényes önkormányzat alá leendő bocsátását követelni, — különösen pedig erőlesen sürgetni azt, hogy a képviselőház által, alapítványaink kétségtelen érvényére nézve, illetéktelenül elrendelt vizsgálatnak vége vetessék.

3-or. Kötelezniök kell képviselőinknek magokat arra, hogy a népiskolák tekintetében a felekezeti vallásos oktatás és az egyházzal szoros kápocis fenntartása mellett mindenkor küzdve, a felekezeten kormány közegeinek, még az újabb népoktatási törvény által sem igazolható eljárása, illetőleg azoknak a kath. felekezeti iskolák elnyomására célzó törekvése ellen határozottan tiltakozzanak, s azoknak megszüntetését, sőt megfenytését is követeljük.

4-or. Ugyiszintén szent kötelességöknek ismerjük el képviselőink ört állni azon merény ellen, mely által hazánkban az ugynevezett polgári házasság a házassági szentség és egyházi hatóság rovására honosíttatni szándékolatnék, ezen bünös kísérletnek, mely, bizonyára a vallásos nép tudta nélkül és akarata ellen tétetnék meg állítólagos boldogító által, célja nem lévén egyéb, mint az egyházi tekintélynek aláásása és olyan vegyes házasságoknak létesíthetése, melyeket kath. hitünk tilt, és melyeket az egyház soha törvényeseknek el nem ismerhet, valamint az azokból született gyermekeket sem.

5-ör. Végre szoros feladata leend képviselőinknek a kath. egyház alapelveivel megegyező önkormányzati jogot védni, és az ennek érvényesítése végett a kath. országos gyűlés által megállapított szervezet törvénybe íktatását erőlesen követelni; magától értetődővén, hogy annak csakis a kath. egyház tényezőit illetőleg organikus részleteit minden illetéktelen beavatkozástól menten fogják tartani; kötelességök leend ezen felül a kormány illető közegét az úgy igazolhatlan elhalasztása miatt feleletre vonni.

Ezek fővonásaikban azok, mikre nézve garantiát kell, hogy képviselőinktől követeljünk, mielőtt őket megválasztanók; mert olyanok ezek, mik iránt compromot nem fogadhatunk el, ha igazán és nem csak névszerint akarunk katolikusok lenni.“

Gróf Apponyi György.

Az erdélyi részektől ezen párt eddiggelő m. e. 10 képviselőre számít. Ki tudja azonban, hogy mi minden történik a választásokig; mert az ultramontánok gazdag emberek s el is tudnak járni dolgaikban. Az anyaországban 40 jelöltet remélnék keresztül vihetni. Mikor szük-

ség lesz, többet is fogunk mondani ezen párt mozgalmairól.

Mit gondol Tisza Kálmán? Vajjon hiszi-e, hogy gr. Apponyi az ő számára kaparná a gesztenyét?

A szászok medgyesi gyűlése.

E hó 4-ikén nyitott meg a szász országgyűlés Medgyesén, és ugyanakkor megállapított azon programot, melynek alapján fognak az országgyűlésre képviselőket választani. A programot, és a szászok magatartását a „P. N.“ után közöljük, mely így szól:

Meg kell adni a circumspectus szász atyafiainknak, hogy jól értnek ahhoz: lármát csapni, s cause célébre csinálni apró házi bajaikból. Odáig vitték a dolgot a külföldi és cislajthán sajtóban, hogy ügyeik nagyobb tért foglalnak el abban, mint az összes Magyarország ügyei együttvéve.

Ujabban a leghőbortosabb bécsi lapot, a „Deutsche Zeitung“-ot sikerült lamentatióik közlönnyét megnyerniök. E lamentatiókat különösen egy sajtáságos vonás teszi véghetetlenül izetlenké: az a kiválólag német betegség, melyet „cultura-gög“-nek lehetne elnevezni. A szászok érdekében írt cikkekben minden harmadik szó „cultura“, úgy hogy az embernek azon gondolatra kellene jönnie, hogy a „cultura“ valahol az erdélyi hávesok közt találtatott fel s rá az erdélyi szászok kizárólagos privilegiumot élveznek. A magyarok csak mint „barbárok“, „ázsiaiak“ említtetnek, úgy hogy a jó bécsi olvasóban azon nézet kell, hogy támadjon, miszerint mi, e hazának többi lakószói elvesznénk a sötéttségben, ha Szebenből nem világítana számunkra a szászok mécsesse. —

A jun. 4-ikén megnyitott medgyesi-gyűlés, melyről az erdélyi szász székeket kivéve, igen keveset tud az ország, — jelenleg nagy szerepet játszik a bécsi sajtóban. Célja e gyűlésnek az eddigi civódó u. m. ifju és ó-szász pártot egymással kibékíltetni. Ezt mondják t. i. a gyűlés céljának. A dolog, lényegét tekintve, máskép áll. Az ó-szászok, élükön az ultra-német Bauszner s még néhány magát culturhósnak képzelő ó-szász képviselővel, előállottak a gyűlés eszméjével s mint firmát az egyesülést és kibékülést állították oda. A valódi cél az ifju-szász párt teljes beolvasztása az ó-szász pártba. A ó-szászok t. i. elengedik régi programjukból azt, a minek kivihetlenségéről már magok is meggyőződtek s e helyett szövetséges társakat vélnék nyerhetni az ifju-szászokban azon tervekre nézve, melyeknek kivihetőségét még remélik. A municipális kérdésben egymással kiegyezni, különben közös erővel frontot csinálni az állam ellen, hogy minél több előnyt csikarhassanak ki specíficus kaszterdekeik részére, ez a legújabb kiadású szász program. Az országgyűlésen a szász képviselők külön clubbot akarnak alakítani s mivel remélik, hogy a horvát ügyek jelen fejlődése mellett a jobboldal szorult helyzetekbe juthat, az ily eseteket arra akarják kiaknázni, hogy ilyenkor pressiót gyakoroljanak a jobboldalra.

Mi mindig a méltányosság szószólói voltunk az erdélyi szászokkal szemben. De nem helyeseltük azt, hogy míg többi németajku polgártársaink, kik semmiféle külön jogokat nem élveznek, teljesen meg vannak elégedve a jelen állapottal, a szászok, kik számra nézve egy csekély töredékét képezik az ország németajku lakosságának, folytonosan nyugtalanokdznak s külön municipális állásuk sértetlensége deczára elnyomatásról panaszkodnak.

Ha politikusok, akkor nem elég hangzatos beszédekben kifejezést adniok véleményeiknek, hanem tisztába kell jönniök eljárásuk végeczélja iránt is. Gondolják meg, hogy egy 180 ezernyi néptöredékét képeznek, mely geografiailag szétszórvva s magokban a székekben is számszilag kisebbségben van. Mielőtt magukat a magyar állameszmével ellentétbe helyeznék, jó volna következő alternatívát éretten megfontolniok: Valószínű-e az, hogy — miként ujságiróik által külföldi lapokban kürtöltetik — a 40 milló német az ő kedvükért interveniálni fog? S ha e feltevés abszurditását belátták, — mert lehetetlen be nem látniok — akkor fontolják meg, vajjon valószínű-e az, hogy ők a ma-

gyar alkotmányosság és egyenjogúság consequentiái ellen való rugdalódszánkban győzelmet arathassanak?

Ha pedig e kérdésre is tagadó választ kénytelenek maguknak adni, akkor nem lesz nehéz belátniok legujabb taktikájuk czélszerűtlenségét. Higgyék meg, egy félremagyarázott, vagy rosszul értett miniszteri ígértet nem elég alap arra, hogy ők a magyar törvényhozást democraticus alkotmányunk sarkalatos elveinek csorbítására, az egyenjogúságnak az ő kedvükért való feláldozására rábírhassák.

Elnyomatásról beszélnek a szászok s azzal fenyegetőznek, hogy 22 képviselőjük külön clubbot fog alkotni az országgyűlésen. Avagy nem veszik-e észre, mily ellenmondásban van ama panasz e fenyegetőzéssel?

A magyar korona országában jelenleg átlagosan 34.000 lélekre esik egy országgyűlési képviselő. Az erdélyi 180.000 szász lakosra ez alapon $5\frac{1}{2}$ képviselő jutna. Nekik 22 képviselőjük van, tehát négyszer annyit, mint a mennyi öket számszerint megilletné. Az pedig példátlan eddig a történelemben, hogy az elnyomott népek az elnyomó állam törvényhozásában négyszer erősebben lettek volna képviselve, mint azon állam egyéb lakosai. Sajátságos „cultur“-jelenség minden esetre! Méltó, hogy róla gondolkozzanak azon publicisták, kik a „culturát“ mint az erdélyi szászok sajátos privilegiumát tüntetik fel. Mi szegény barbarok, a mi csekély felfogásunkkal azt hittük eddig, hogy oly jelenségek, mint a milyet felemlítettünk, nem tartoznak az elnyomás jelei közé!

Egyébiránt legyenek nyugodtak tisztelt szász polgártársaink, mi sem a methematikát nem tartjuk a politika alaptudományának, sem fenyegetődni nem szoktunk; különben arra figyelmeztettük volna őket, hogy vigyázzanak, miszerint a törvényhozásnak eszébe ne jusson ugyanazon mértéket alkalmazni ö reájuk, melyet az ország többi polgárait alkalmaz. Ez esetben megdöbbenőleg fognák észrevenni, mily kedvező volt az az állítólagos elnyomatás!

Választási mozgalmak.

Karátna, június 9.

Tisztelt Szerkesztő ur!

F. Felhívom a tanfelügyelője Réthi Lajos ur a peselneki járás iskoláit vizsgálván, e hó 9-ikén közsé günkben is ugyanazon czélből megjelent. Községünk értesülve lévén arról, hogy gr. Nemes János utóbbi időben volt képviselő, ez alkalommal nem fog fellépni: a község választó polgárai elhatározták, hogy miután a közbizalom által választott képviselőjelölt körükben van, kérjék fel programot mondani.

A felkérésnek eleget teendő, Réthi Lajos tanfelügyelő ur megjelent a választók között, s elmondá politikai hitvallását egy velős és nagyfontosságú rövid beszédben, melyet a választók általános lelkesedéssel fogadtak. Ismert tevékenysége és rendíthetetlen hazafisága felől a választók mindannyian meglevén győződve: azon általános és határozott kifejezést lehetett mindenfelől hallani, hogy más képviselőt Felső-Fehér belkerületéből nem kívánnak, mint Réthi Lajos tanfelügyelőt.

Karátnai.

A Borszék körüli erdők-égése május 19—25-ig, s a szárhegyi nagy tűzveszély május 22-én, 1872.

Mig széles e keresztyén világon a városok, falvak vidám közönsége, az egymást szerető családok, a rokon érzetű ismerősök barátságos boldog köre, — a keresztyén ünnepek legszebbikét — a rózsákkal viruló p i r o s p ü n k ö s d ö t választják ki arra, hogy a gondoktól pihenést engedő ünnep szép napjain át kirándulásokban — mulató helyek látogatásaiban élvezzék a meg újult természet ragyogó pompáján érzett örömeiket: addig mi itt, a bércezes Erdély határszéli havasai közt, az 1872-ki pünkösöd napjainak mindegyikére, a kiállott ijjedelmektől még most is reszkető kezekkel jegyezzük fel egy egész sor szomorú kronikáját a legmegrendítőbb eseményeknek.

Igen! Gyergyószék legvirágzóbb két községe, a világhírű borszéket bíró Szárhegy és Ditró, e napok mindegyikét a rémület és nyomor lángbetüivel írja fel életének legszomorubb napjai közé! mert sokaknak visszahozhatlanul a legkinosabb halállal elpusztult életén kívül — magának és népének vagyona — legkevesebb egy millio fr. értékig lett iszonyu tűz által semmivé!

Május 19-én — pünkösöd 1-ső napján d. u. 2 óraker gyzult meg a Borszék mellett fekvő remetei erdőnek a borszéki haszonbérlok által birt része. Az ott, egy rakáson lévő — mintegy 1000 ezer ölnyi ölbe

rakott tűzifa roppant tüze belekapott a közvetlen erdőbe, s a támadt és folyton tartott szél által élesztve — kiterjeszkedett az az egész nyugoti hegységre, hol R e m e t e és Szárhegy, roppant terjedelmű s gyönyörű fenyőerdejének legszebb részét lángözönbe borítá.

Május 20-án mind egyre növekedett az égés a tetőkön, száz és száz helyen villantak fel a lángok, vulkányszerű rémséges fekete füst gomoly borítá el az eget s sötétítette el a napot, s a közel és körül égő, 15—20 ölnyi magas lángok közt ropogó fák roppant tüze rémülettel tölté el Borszék lakóit.

Május 21-én a Borszékől nyugotra eső részen levő szárhegyi erdőnek folyton tartó égése alatt d. e. 10 óraker tört fel délfelől ismét egy iszonyu füst gomoly, sűrű szurokfeketeséggel borítva be a tájat. Ditró község fenyveserdeje gyult meg — pálczát sütőgető pásztor gyerkőczök által rakott tüztől; azon roppant terjedelmű szép fenyves Borszék felett délre, mely Ditrónak, sőt mondhatni Gyergyó népe nagyrésztnek, kincs bányáját képezé, miután a nyugot és kelet irányban legnagyobb forgalomnak örvendő tutajfákon kívül innen kerültek ki a Feketetenger és Konstanczinápoly hajóinak nagymennyiségű árbocza 150—200 darab arany értékben darabja. — És most ez erdő állott a megsemmisülés torkában! Meggyult az, még pedig a növekedő szél által olthatatlanul többé. A már este mintegy $1\frac{1}{3}$ —2 □ mértföld területet befogott égés mind inkább nagyobb erőre kapott, és éjen át a felettünk vérvörös színbe borult ég, a rémesen hallatszó tűz robogás s az égő fenyőudarak ágyu dörgéshez hasonló sűrű zuhanása, biztos jelként mutatak az iszonyu terjedelmet és gyors közeledést Borszék-felé.

Május 22-én a folyton tartott szél orkányszerű szélvéssze fajult, növelve a veszélyt és rémületet; a szurok feketeségű füst iszonyu gomolyokban kavarva a bömbölő vihar által, s sötét vérvessé világitva a körül láng özönben égő erdők tüzetől, elborítá az eget és földet, déltől északig és keletől nyugatig, s rá borulva a tájra korom sötétség lön fényes délben. Nincs toll, mely ez ezer változatokban folyton tartó rémséges látvány rettetes szépségét leírhasssa; egy kör-sorban ezer cráterből láng özönt és tüztengert hányó Vulkan kitöréséhez volna tán hasonlítható, mely a tűzszikrákkal és égő üszkökkel sziporkázó fekete nehéz füstnek ezer oldalról felgomolygó s szélvihartól kergetett sűrű tömegével elborítja a világot.

E rémlátvány fejlődései között az oda lent még nagyobbszerűnek mutatkozható veszély közel jeleinek észlelése végett délután 3 óraker Alsó-borszékre, az ettől fellebb $\frac{1}{2}$ negyedre eső felső-borszéki borvizüzet szükségletére álló üvegyvár telepítvényére mentem, hol utközben a 6—8 mértföldre eső falvakból csoportosan jövő utasokkal találkozám, kik az egész Gyergyóban 10 mértföldre is ellátzó égés és roppant füst okának megtudására jöttek be, hiven hogy Borszék ég. Soha nem felejttem el e képzeten felül álló irtózatot látványt, mely itt, az Alsó-borszéket rejtő s meredek hegyek közé szorult völgy torkolatával a gyárépületet környező házakkal szemben felmeredő azon magas és gyönyörű fenyves erdővel borított hegy tetején kitarult, mely sark hegyét képezi a keletre vonuló hegyek láncolatának, mely alatt a Borpatata s ennek a borszéki „kerekszék“ hegy által kísért partján, a tölgyesi szoros országút fut be Borszékéről Moldvába.

E sarkhegy taraját borító 25—30 ölnyi fenyőszálak hosszú sorvonala, egybe olvadt torony magasságnyi láng tengerbe égett, s e borzasztó lángfal égre nyuló ezer nyelvekkel verdeste az eget, — oda fent a magasban az 5—600 ölnyi meredek tetőn, épen fejünk felett, el el borítva a sűrű fekete füsttől, majd a füst fellegeken is felül csapva, majd át csillogva rémületes verességgel a vérvörösre festett kavargó füst nyilásain; és jött iszonyu robogással az egész hegy lánczolatán lefelé a völgynek, hol a 100 ezereket képviselő s megannyi készletekkel bíró 100 és 100 fűrészmalmok s népes telepítvények élete lön a legborzasztóbb halál martalékává. A völgy és az országút a fulasztó füst és melegség miatt nem volt többé járható; utazók — fuvarosok fordultak vissza, nem lévén képesek a veszély érzetétől megbokrosodott lovaikat a neki menésre birni; ugyszinte Alsó-borszéken kiállhatlan melegség volt érezhető. Ha most a tűz a Borpatakon át csap a borszéki kerekszékre, a fürdő-sétányok erdejébe, vagy lejő Alsó-Borszékre, ugy a milliókat képviselő Borszéknek vége! E rémgondolat szállott meg mindenkit. Egy lépés — egy hajszál csak — mi a legrettenetesebb veszedelem és pusztulástól elvlaszt, és rémulve futott fel mindenki, intézkedni a már szinte biztosnak látszó veszély küszöbén; pedig hová? ugyan hová lehetne innen menekedni? Borszék a gyúanyagok e roppant halmaza a körül égő tűz közepében állott, s

nincs semmije, nincs egyetlen pontja egyetlen épülete, mely biztonságot nyujtana, és nincs egyetlen utja, melyen ép most tűz által zárva biztos helyre menekülni lehetne! A közhatóság itt szánandó gyenge lábón áll; rend, fegyelem, készülék és segedelem — sehol semmi; töle és böles intézkedéseitől itt sült meg egy rakáson valamennyi élő lény s éghet el az egész világ. Egy szál zsandárféle nogatta Borszék piacán a kiket elő talált, hogy menjenek tüzet oltani stb., lett annyi sikere, nem ennek, hanem az ijedtségnek, hogy jajveszékelve futottak sokan, asszonyok férfiak, az erdőkben legelő marhájukért, s sokan tértek vissza sirva jajgatva, hogy a füstbe nem tudtak hatolni és már oda égtek, oda fuladtak marháik, nehányan ki gyültek a választó völgy feletti ormokra (a mintegy 400 gyári és üzleti munkás s a mint egy 800 lelket számláló lakosság közül 25—30-an) s ezek egy pár átvett szikrából történt gyulást el is oltottak, mig itt és más felől egy pár erdőfelügyelő tette csak az őrizetet. Isten oltalma volt azonban egyedül Borszéken! az iszonyu szél délután 5—6 óra között irányt változtatott, s a patakon túl előtünk égő erdő tüzet Borszékől el — kelet irányba hajtotta, hol a már 1867-ben leégett kopár terület feküdt utjában.

De nagy ideje is volt a más irányba fordulásnak, mert e roppant s a szomszéd hegyeken tuli erdőséget legkevesebb számítással 2 □ mértföldnyi területen terjedt égés már is iszonyu károkat tett. Nincs teljes részletes öszveállítás kezünkben, mit birni egyhamar alig is foghatunk, de bizton van constatálva, hogy csak készletben több oda égett ötezer darab tutaj-tönkfánál, mely itt legkevesebb ötven ezerben áll s mint kereskedelmi czikk 70—80 ezer frt. értékre tehető; oda égett közelben 12 pár ökör s távolban számtalan szarvas marha és juh s kecske nyájak. E tetemes károk mellett le égett — s már nagyrészt másodsor — a legszebb legczimeresebb erdeje Gyergyónak s a közvetlen birtokos Ditrónak, hol holdjáról 100—150 szál árbocz és tutajfa került ki évenként, ugy, hogy e terület legkevesebb 80—100 évig jövedelmet, élelmet többé nem ad. — Millióra tehető itt a kár, mit nagy mérvben fokoz a jövendő szomorú képe, mert Gyergyó népének az itteni erdőség volt „kenyé r“-termő földje. És most már ha jő az utas ki rengeteg fenyvesekkel borított havasok birodalmával álmodott ez Orbán Balázs „Arkádiájában“, lát itt Borszékől Moldváig egy irtózatot kopaszon meredező — fekete üszkökkel mint megannyi halotti fejféval be vetett — hegyek sorozatából álló roppant pusztát tartományt, melynek sok-sok milliókat ért egykori dus erdőnövényzetét század részben sem pótolhatják az itt ott — elszórt szigeteket még mutatkozó erdőfoltok. És ez elszomorító kietlen pusztaság, e letarolt terméketlen tartomány, melyet oly gazdagon, milliókat érő lombkoronával terhelten, megóva megőrizve, teljes épségben juttatott korunkra az ösapák fiaikról gondoskodó szeretete: im e jelenkor önző ivadékainak jutott a herostratusi dicsőség, hogy vétkes gondatlanságuknak áldozatául esve, többé soha fel ne viruljon!

De nem elégette meg a sors e roppant csapást, nem elégette meg, hogy a két birtokos községnek itt ben erdeje lett tönkre teve, künn vetéseit pár hét óta az örökös vészharangszó által nyugtalanított nép cséplése daczára is, roppant sáska sereg emészti; az iszonyu szárazság, melyhez hasonlót május havában e jelen nemzedék Gyergyóban még nem ért, — kaszállóit, gabonáját kiégeti, e soha ily mérvben nem szenvedett csapásokat tetézte a legrettenetesebb, mely Isten sujtoló kezeként nehezült reája.

Május 22-én délután 2 óra tájt, midőn itt Borszéken, a dühöngő szélvész által élesztve — köröttünk és felettünk égtek az erdők, s mi e roppant tűz közepében az ijjedelem és folytonos rettegés aggasztó óráit éltük, jött a hír, hogy Szárhegy az égő erdők egyikének s Borszéknek egyik birtokos virágzó községe — ég!

Ennyi veszély között, ez irtózatot szélviharra gondolva — még leverőbb, kétségbeejtőbb volt e rém hír, mely fájdalom! a legszomorubb való volt.

Május 22-én épen délben, midőn Szárhegynek ismét egy más, a helység feletti erdeje is már javában égett — gyult meg*) Szárhegy keleti végén egy szalmás csűr; s a roppant szélvész azon perczen egy láng özönbe borítá az egész falut, s alig egy óra lefolyása alatt a mintegy 3500 lakost számláló virágzó község $\frac{2}{3}$ -da = 420 g a z d a minden épületeivel, melyek ösz-

*) E gyulás eredetéről eddig elő semmi bizonyos. Egyik az égő erdőből szél által felragadott üszköknek a csűrre eséséből, — másik kenyérsütésből, harmadik az égből esett villámszerű tüzből (?) 4-dik a nap szuró hevétől; 5-dik szándékos gyújtásból állítja eredetnek.

ves száma a 2000-et meghaladja, s minden ingóságával, — otthon volt barmaival s majorságával együtt az egyetlen rajta valóig, a szó teljes értelmében: porrá s teljesen földig égett. Menekülésről, oltásról vagy mentésről itt szó sem lehetett, részint azért is mert e község élelmes lakosságának legtöbb férfi része mint szerkesek voltak távol, de részint és leginkább azért, mert az irtóztató szél által tova ragadott lángok, elől hátul és egyszerre boriták tűzbe az egészet, és mert a rendőri biztonság ellenére igen sűrűen és tömötten s alig egy pár magán épületet kivéve merőben fából készült épületek, egyenetlen szűk, sikátorszerű utcák, a kavargó tűz között a védelmet lehetlennitették, annyira, hogy a tűzifescsendők működése mit sem érhetett, sőt egyik, tűz közé szorulva, ott égett el az utca közepén, alig lévén idejük a rajta működőknek éltöket tűzön keresztül — perzselten — megmenteni. E szörnyű pusztulást — fájdalom! még — az eddig tudható adatok szerint 14 benn égett s 15 halálos égéssel sérült (s valólag iszonyu kinaik között már el is halt) ember élet, számtalan megsérülve fekvő, halálra ijedt beteg, s több még most is tévelygőben lévő, vagy elveszett gyermek — áldozat tetézi.

Tudósító maj. 24-én jelent meg a helyszínén. Megrendítő volt a látvány, szivrázó a jelenetek, mélyeket az ily végzettszerű véletlen által nagyrésztben elpusztult — történeti nevezetességű s jó módban volt — helység szomoruképe, — a szóteljes értelmében minden nélkül maradt ezernyi, csak pár nappal is elébb tehető, most koldusbotra jutott lakosság siralmas és kétségbejítő helyzete idézett elő, mit még azon körülmény is fokoz, hogy ennyi roppant sok leégették között, bár a helység tehetősbjei valának, alig volt néhány — mintegy 7 — biztosított épület.

Szárhegy fekvése egy a legszebbek közül. A gyönyörűen alakult s a gyergyói szép lapályszerű térség kelet-északi felében egy szép előfokot képező Szármány nevű hegytövében terül el, melyen áll egymagában a többszörös újításon átment plébánia templom, a rajta látható felirat szerint 1485-ben épült eredeti őstornyával. E félkör szerű területnek déli legészlső, s egyetlen, de csoportonként hol két, hol három és több leégett házak üres helyeivel hézagosan csorbitott sorházból álló területen belől minden épület, teljesen megsemmisült, s e több mint 100 földnyí beltelki tér, melyen a város szerű helység derék része fektült, most merő egy pusztaság, hol a látást egyetlen fenálló fal vagy tárgy sem, csak a nagy távolban itt ott magasan (a faházakban szokásos 4 lábú konyha felett) meredező néhány megfüstölt kémény, leégett gyümölcsfatorzs, s a még most füstölő néhány kertezőlöp üszke fogja fel. Az egész leégett tér egy tabularáza, melyen mint papir felületen a lerajzolt épületi alap, csak az egész tért borító hamu közötti különböző rétegek mutatják a nyomot: hol lehettek a falak, meddig az utca, meddig a telek?

Mily iszonyu rohamos sebességgel lepte meg e borzasztó tűz a lakosságot, mutatják a nagyszerű áldozatok, s a menekülés lehetlenségének számtalan szomorú esetei, melyek daczára annak, hogy a szomszéd községek összefutott egységei, mint a Ditró (melynek magának is félni kellett) Szent-Miklós és különösen az Alfalubeliek (honnan mintegy 2300-an siettek elő) megtettek hiven mindent, mit a feláldozó felebaráti kötelesség és szeretet csak megtehet, — a legborzasztóbb változatokban ismétlődtek.

A piac közepén — egy gr. Lázárféle házban — nagy virágzásnak s közkedvességnek örvendett Vákárféle kereskedés tulajdonosának minden vagyona, s boltbeli árúja, mintegy 3000 forintig, biztosítva volt 12—15 frt. értékben, oda égett, alig a rajtavalóban szabadulhatván családjával a tűzből. E felett néhány kiragadott házi készletei, butor és ruhadarabok, s ősi drágaságai ékszerai, (melyek az örményházak kegyelettel őrzött s sokszor mesésen gazdag vagyonát szokták képezni) egy közelben fekvő tágas pusztaság kertbe dobva: ott égett el egy rakáson, a zöld luczernát földig kopárta égetett, megközelíthetlenség s a szó szoros értelmében tűzfolyam má vált lángok között mindazokkal, melyek oda mint egyetlen biztosnak látszott helyre a rémült nép által összekapkodhatva hurezoltattak.

A gr. Lázárok nagynevezetességű kastélyát lakó haszonbérő — 9 gyermek atyja — míg maga ebéd mellől ugorva fel, szalad a tűzben levőknek segédelmére, mire a tűz terjedése folytán haza fut, már a kastélyt lángok közt találja, s robogó tűzön keresztül, az égő ház ablakán át alig volt képes családját a rajtok szinte égő ruházatban megmenteni, benn égvén mindene az utolsó darabig, valamint minden ingó vagyonbeli készlete, gabonája, marhája stb.

Egy asszony menteni akarván holmiját, tűz közé

szorult az utcán, s az ott folyó kis patakba vetvén magát ott égett össze, az őt menteni kívánó férjével együtt.

Sokan az őket hirtelen körülvert tűzből nem menekülhetve, patakba, hidak alá bujtak, hol vagy össze égtek vagy megfultak vagy halálos égéssel sérültek. Még most is akadnak naponta égettek csontjaira, eddigelé nem tudható áldozatokra. A tömérdek szertefutott s elbódorgott gyermekeket még most is szedegetik össze, kit a falukból kit a vetések közül és erdőből, s a hiányzóinak száma igen sok.

A község érdemes orvosa, csak egyetlen könyvet ragadhatott fel meglepetésében, és mit ijedtében apró cseprőt egymaga a pinczébe hirtelen össze tudott hányni, a tűzön keresztül menekülve az égő házból — rajta valóján kívül mindene bennégett.

A ferenczesek Convent-háza, mely magas cserepes volt, s a falutól távol fektűt minden fő és melléképületeivel s a zsindelelyel fedve volt torony és templommal oly véletlen hirtelenséggel és egyszerre borult tűzbe, hogy az ebéditől ijedten felugrott szerzetes atyák alig voltak képesek a lángok közül a pusztaságot rajtok valóval menekülni, oda égvén mindenük.

De nem lenne elegendő tér ha mi a szivrázó egyes esetek számtalan ily borzalmas példáinak sorozatát elő akarnók írni. Az élő nemzedék, mely már 3—4 izben égést is szenvedett, ily borzasztó és százalmas pusztulást, ily roppant mérvben kiöntött s megközelíteni vagy akadályozni is lehetlenséggel határos dühöngését a földporáig semmit nem kimélő s mindent földig égető láva szerűen folyó borzalmas tűznek, még nem látott, nem érzett soha. Isten itélete volt ez e százalmas helységen, melynek eredete, lefolyása és alakja annyira rémesen csodás! eredménye a végítélet borzalmaival annyira határos!

Leírhatlan a nyomor, mely a több ezerre menő minden nélkül maradt lakosság százalmas sorsául jutott! A kár iszonyu, csaknem felszámíthatlan, s a tömérdek emberáldozatokon kívül legalább is közel 5000 ezer frtra tehető. Voltak azonban több jóakaró könyöröltes szivek, kik ez irtozatos veszély okozta inség első meglepő fájdalmat rögtön segélyzessel enyhíteni siettek, kik közt megemlítendő szárhegyi birtokos Dezső Mózes, kinek jókészületti cserepes házában tört meg a tűz dűhe, s ki a vész csillapultával rögtön több száz véka gabonát, törökbuzát, készpénzt, s mintegy 3000 darab deszkát adott át, kenyeret osztatott, menhelyet és napontai élelmezést rendelt épületeibe; így a közel falvak tehetősb egységei, a községek satb., kik éllelmi czikkeken kívül menhelyet s erdőjükből az építéshez ingyen fát adtak és ajánlottak; így maga Szárhegy-község 4000 véka törökbuzát vásárolt be szétosztás végett.

De mindez csak a nyomor első fájdalmát enyhíti, azt megszüntetni egyesek jóakarátának lehetetlen; Szárhegy község, mint terjedelmes birtoku és tetemes jövedelm ura maga van utalva oda, hogy mint különben maga is károsult fél: a magas kormány segélyét kérje ki ugyan, de e mellett annyi pénz előteremtéséről gondoskodjék, mely által a 420 elégett gazda közül a biztosítva nem voltakot felsegélhesse, törlesztő kölcsön útján; mely szükséglet, egyenkint 3—400 frtal számítva mintegy 150 ezer frt, összeg körül forog.

És ez még nem minden; mind Szárhegy mind Ditró, többszöri égések által nagymérvűleg s Szárhegy kétszeresen károsult község, maga iránt tartozó kötelességét kell hogy teljesítse abban, miszerint e milliókig károsító tüzeset mélyebben rejő valódi okát gyökeresen kiismerve: azt elhárítani, s mind erdő-birtokainak mind építkezéseinek állapotát oly szilárd alapokra fektetni igyekezzék, mely által e gyakori tűz miatti károsodása magának és lakosságának lehetőleg meg nem történhetővé tétessék.

Miben és hol keresendők ez okok, s mik legye-nek ez irányban a teendők jövőben elmondom.

Egy szemtanu.

V e g y e s .

(A vallás és közoktatási miniszterium) az idén is fog hat heti pottanfolyamokat rendeztetni néptanítók részére. Biztos értesülésünk szerint a f-fehérmegyei, brassó- és fogarasvidéki tankerületben az idén is lesz pottanfolyam rendezve, és pedig a jelentkező tanítók száma szerint három nyelven. Az idej pottanfolyamok a tanítók részére 10 krajczárral kedvezőbbek, a mennyiben naponta nem 50, hanem 60 krajczár napidíjban részesülnek.

(Adalék a királyföldi) törvényszékek nyelvkérdéséhez. A „Kelet“ ajánlja a „M. P.“-nak, mi pedig szász polgártársainknak ajánljuk figyelmébe az alábbi adatokat. —

„Nem nézve néhány szász ajku tisztviselőnek a szászszág nemzetiségével neveltségességig ugyanazonosítását, vegyük szemügyre a legújabb törvényszéki felosztás szerint a szászok hivatalos német nyelvű historiai jogát a királyföldön levő öt törvényszék területén lakó népességgel szemben.

A nyelv dolgában soha, de soha érvényes nem volt szász historiai jog nagy semmisségének kiderítésére egyszerűen száraz számokkal kívánunk szolgálni a hivatalos német nyelv prokátorául fölcsapott „Magyar Polgár“-nak.

A besztercei királyi törvényszék területén van 67,123 lélek.

A brassói királyi törvényszék területén van 88,368 lélek. —

A medgyesi királyi törvényszék területén van 100,837 lélek.

A nagyszebeni királyi törvényszék területén van 163,908 lélek.

A segesvári királyi törvényszék területén van 86,915 lélek.

Összesen 507,151 lélek.

No azt a „Magyar Polgár is jól tudja, hogy specifus szász egész Erdélyben mindössze 170—180,000 van. —

Honnan és mikor, melyik fejedelemtől, melyik törvény alapján nyerte ezen 180,000 szász azt a historiai jogot, hogy más 327,151 nem szász ajku emberre hivatalosnak rátukmálhassa a német nyelvet?

Ugyan hol keresendő a „Strauchritterthum“ és hol a „Schwindelmayerrei“?

507,151—180,000 = 327,151.

(A „Magyar Polgár“) ismert fegyverét újból előszedte a brassói magyarok, románok és németek ellen. Biztosíthatjuk azonban, hogy esze-veszett rugdalózdásai-val itten nem ér czélt. Aljas fegyverével itt csak szászt ha hódíthat, más nemzetiség közül egy lélek sem fog piszkos zászlója alá sorakozni.

(Sepsi-Szent-Györgyre) ment városunkból Nagy Mihály szintársulata. Mint halljuk holnap kezdik meg az előadásokat. Egressy Ákost, ki a társulattal mint vendég szerepel, ajánljuk a színházlátogatók figyelmébe.

(A kereskedő ifjúság) e hó 16-án, vasárnap fogja tavaszi ünnepélyét, jobban mondva junialisát a Honterus téren tartani. Kedvezőtlen idő esetén, ugyanaz nap a Nr. 1 nagy termében táncestélyt fog rendezni a bizottmány.

(Helyfoglalás) azon téves értesítést kaptuk két izben, hogy Maurer Mihály ott képviselőjelölt gyanánt fellépett, és utóbb, hogy vissza is lépett. Tudósítónk bizonyára valamely más névvel tévesztette össze a személyt, mert Maurer Mihály nem is akart föllépni.

(Columbus szobrára) gyűjtenek Spanyolországban, a pesti spanyol konzul is fölhívja a nagy utazó tisztelőit, s főleg a hazánkban lakó spanyolokat adakozásra. A szobor Cuba szigetén lesz, s a spanyol kormány Columbus hamvait oda akarja szállítani.

(A Gyulafehérvárt) lefolyt román ügyvédi értekezlet működését bírálja a „Federatiunea.“ Gyanus előtte annak eljárása és titkolozása. A nagyszebeni gyűlés is, mondja az említett lap, tiltakozni fog az ellen, hogy a gyulafehérvári értekezlet lelépve az illetékes jogi térről, a politikába vágta sarlóját és a nagyszebeni értekezlet határozatait semmiseknek nyilatkozta. Különbben mindkét értekezlet megegyez egy pontban, abban t. i. hogy mindkét főpásztor egy congressus egybehívására keressék föl.

(A puskapor mint szerelmi biztosíték.) Szegszárdon történt a következő eset: Szelestei Gusztáv megyei hajdu és a szép Baka Anna szerették egymást. A leány szülői azonban más férjet óhajtottak volna. A szerelmes hajdu pedig, ki már régen csodálta a leány szépségét, maga is félt, hogy szerencsésebb vetélytársa lesz, s egy este az udvarra szállítván ki a leányt, beszélgetés közt puszkaporral hintette be ruháját és haját, s aztán egyszerre meggyújtotta. A puszkapor föllobbant — s nemcsak arcát égette össze, hanem ruhája is lángra lobbant, s alig menthették meg. Más nap aztán a hajdu levelet irt, melyben elmondja, hogy mindent azért tette, mert ha rut lesz a lány, nem fogja más szeretni, csak ő, és reményli is, hogy nem tagadja meg kezét. A válasz azonban késik, mert a lány ágyban fekszik. A hajdunak is számolni kell furcsa puszkaporos természeté miatt.

(A román „nemzeti bizottság“ actióra szólítja az erdélyi román választókat.) A „Szózat“ arra figyelmezteti a románokat, hogy egyek és activok voltak akkor, midőn egyházi főpapjaik által 1791/2-ben és több iz-

ben 1847-ig jogait reclamáltak; midőn 1848-ban a „szabadság mezején“ kitűzött irányban a nemzeti élet föltételeit vívták ki; egyek és activok voltak 1865/6-ig, míg főpapjaik vezetése alatt, gyűléseikben, „nemzeti congressusaikban“ központi comité által vezetve tanácskoztak „a trón és kormány előtt és különböző országgyűléseken.“

A „Szózat“ hangsúlyozza, hogy a régi összetartás csak az activitás eme küzdterén létesülhet s csakis ez által érhető el az óhajtott eredmények, melyeket ki tudtak vivni akkor, midőn cselekvőleg és egyetértve léptek föl. Az alap már erre meg van vetve, mióta a két főpásztor ismét késznek nyilatkozott a vezetésre s az intelligentia nagyrésze följajnlá támogatását. A románok tehát kövessék az érsekek példáját, hagyják oda a passivitas meddő terét és „készüljenek a parlamentáris küzdelemre.“

A „Szózat“ érinti a románok sérelmeit is; ezek hogy:

Erdély autonómiaja alkotmányellenes módon semmisített meg;

főntartott egy kivételes „választási törvény“, mely a románokra nézve sérelmes,

sérelmökre van a nyelv és nemzetiséget illető törvény;

az egyházi önkormányzatot látják csorbitva a közoktatási törvényvel;

a megyéket és községeket szervező törvényvel a nép képviseleti jogai rövidítettnek meg;

végül sérelmesnek látják azt, hogy a „Királyföldön“ kiváltságos állás tartatik fenn a szászok számára.

(A villám szeszélyei.) Székely-Udvarhelyt a villám a vadászlaktanyába csapott, több szobán átfutott, néhány fegyvert megolvastott; innen a szomszéd házba ment, hol egyéb kárt nem okozott, minthogy a légnymás következtében egy leány földre terített. Egy másik villám széttepte az egyik ház tetejét, a nélkül, hogy gyújtott volna. Egy harmadik az egyik ház szobáin haladt át és csak a falon lógó képeket semmisítette meg. A távirtdahivatalt is meglátogatta ez alkal-

matlan vendég és mindent összezuzott; ugyan-e perczenben a székely-kereszturi távirtdahivatalban megolvastotta a biztosítási sodronyt.

Közgazdaság.

Felhívás és figyelmeztetés a bécsi világkiállítás ügyében.

A bécsi kiállításra a bejelentési határidő lejárt a nélkül, hogy a jelentkezők száma azon mérsékelt arányt is elérte volna, a mennyit Erdély e részéből várni jogosultak voltunk.

Alólirt bizottság azt hiszi, hogy sokan csak feledékenységből, vagy a határidő nem tudása miatt mulasztották el a szándékolt bejelentést.

Azon reményben, hogy képesek leszünk az országos végrehajtó bizottság előtt a megkésett bejelentéseknek is érvényt szerezni, bizalommal és sürgetőleg hívjuk fel mindazon hazánk fiát, a ki e reánk nézve oly nagy fontossággal bíró kiállításon készítményeivel megjelenni kíván, hogy ebbeli szándékát, a kiállítandó czikk minőségét és térfogatát e hó 15-keig alólirt bizottsággal szóval vagy írásban közölni siessen. Kolozsvárt, június 3-án 1872.

Az erdélyi központi világkiállítási bizottság.

Galgóczy Károly s. k.

Nyilt posta.

G. urnak. Olt mellett. Levelét nem közölhetjük, miután az egy elődi udvaroncznak haszontalan eljárásaival foglalkozik. Különben is nem sokat kell adni egy oly szabásu grófi caricatura fenyegetőzéseire, ha úgy beszél: „hogy a főispánt elmozdítja.“ Ön is tudja jól, hogy e tárgyban csak a belügyminiszter szokott rendelkezni, nem pedig afele satelles, ki önöket oly badarságokkal kívánja ijesztetni.

G. A. urnak Előpatakra. Lapjait elküldtük. Hogy mit akar mondani levelében nem értjük. Kérjük azért egy kissé érthetőbben megírni, hogy fölakar lépni vagy nem?

Nyilt-tér. *)

Nyilt-levelél Gróf Nemes János ur ő méltóságához Hidvégén.

Értesülvén a felől, hogy Méltóságod öcsese gróf Nemes Nándor urral kocsisás közben egyszerű öreg atyámmal társalgásba kezdett, — igen le voltam kötelezve ezen szokatlan leereszkedés által.

Megtudván azonban atyámtól a társalgásnak mind alakját, mind tartalmát: egyáltalában nem lehetek lekötelve.

Méltóságod ugyan is arra szólította fel atyámat, hogy tudassa velem, miszerint hivatalomat koczkáztathatom, ha a küszöbön álló képviselő-választásnál más jelöltet, nem a gróf öcsét, merek pártolni.

Egy egyszerű földmives emberre nézve már ez is elég ijesztés lett volna egy oly fényes gróf részéről.

De Méltóságod tovább ment, mert azt nyilvánítja hogy ha én öcsese ellen leszek, atyámnak nem ad többé legelőt haszonbérbe.

Miután Méltóságod nekem izent, én is bátor vagyok Méltóságodnak nyilvános téren visszaizenni, hogy én, daczára ezen fenyegetőzéseknak, meggyőződésemet követve, — nem fogok ez alkalommal Méltóságoddal egy uton járni.

Különben bátor vagyok azt kérdezni: illő-e Méltóságod nevéhez és állásához az ilyen eljárás?

Brassó, 1872 június 11-én.

Góga Illés,
kir. másodtanfelügyelő.

*) Ezen rovat alatt megjelenő czikkektől nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

HIRDETMÉNY.

Az 1872 május 13-iki hirdetmény iránt ezennel utólagosan közhírré tétetik, miszerint az egyes választási bizottmányoktól hivatalosan összeállított Brassó városi választók jegyzékeit a tanácsházon kívül f. év június 6—19-ig még a következő helyeken is, mindenki megtekintheti, még pedig:

1. a Belváros választói jegyzékét Thiesz János urnál, a városi adópénztárban;

2. Bolonyai Koresma-utca, Jegenye-utca, és Gácsmajorét: Roth György urnál, Bolonya, Koresma-utca 340 szám alatt;

3. Martonfalva, Dereszte, a méhkeretek, Felső- s Alsó-Tömös jegyzékeit: Diamandi Manole urnál Szentlélek-utca 112 szám alatt;

4. a Bolonyai Kut-utca és Czignonia jegyzékét: Schlandt Gottlieb urnál Bolonya 330 szám alatt;

5. az Ó-brassói, Hátulsó- s Közepső-utczáét: Fromm Márton urnál, Ó-brassó, Közepső-utca 418 szám alatt;

6. az Ó-brassói Klastrom- és Hosszu-utca jegyzékét: Lincz Adolf urnál, Ó-brassó, Hosszu-utca 126 szám alatt;

7. a Bolgárszegit 1—800 házsámig Tittes György urnál, Bolgárszeg Katalin-utca 131 szám alatt;

8. a Bolgárszegit 800—1544 házsámig Manole Burbea Inon urnál, Csokrák 1410 szám alatt; s hogy a fentebbi határidő alatt a választók jegyzékei ellen kifogások is a nevezett uraknál teendők, hol az összeíró választmányok a bejelentett kifogásokat június 8-án és 19-én elfogják intézni, hol az illető ellenmondó egyének is meg kell, hogy jelenjenek.

F. év június 21-től kezdve a központi választmány a beérkező ellenmondó folyamodványokat a tanácsházon véglegesen elfogja igazítani. —

Brassó, 1872. május 30-án. 73 2--2

A központi választmány.

Nagy Bazár

Brassóban, piaczszer 326 szám.

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. közönség figyelmébe ajánlani, legujabban érkezett bel- és külföldi következő árucikkeimet:

Mindennemű porcellán szerviz — emailrozva vagy egyébnemű diszítéssel; férfi és női netzeszer; bőröndök, kizitáskák; szivar szipkák; üvegneműek: poharak, nagy választéku üvegek, aczél és üvegtükrök, lámpák, stb; fém-diszmitű cikkek; továbbá dus választékban férfi és női ingek, gallérok, nyakkendők, francia kéztyük; angol esernyők; pálcák; chinai ezüst kanalak, kések; gyermekjáték a legizletesebb és a legczélszerűbb választékban.

Minden árucikkemet a legjutányosabb árban és a t. közönség teljes meglegedésére kívánom adni.

Vidéki megrendeléseknek is pontosan fogok eleget tenni.

67 5—0

Tulsek Gábor.

Schwarze A. és Bartha

Brassóban a piacon 16 szám alatt

ismert szoliditással készít legujabb divatu és igen tartós

mindennemű férfi öltönyöket.

Egyszersmind ajánlja a t. cz. közönségnek nagyválasztéku kabát, nadrág és mellény szöveteit a legjuvanyosabb áron. 65